

Илмуну магъанасын - бюгюннюгү излемлени даражасына

Ахыры. Алы 1-чи беттеди.

Пётр Машевин аспирант-ла да деп эңи обжекти ишлене, бизи республикабыздын бир региондан келип, окуртуу союнгелени саны иги да босри эди, дегенди. Жүүкү заманда РАН-ны келечиси Геннадий Андреевич Мещак келлигин билдирип, аны баш бу вопроону юсонден кенгеширкилерин да айтканды.

Отчет жыйынында Гуманитар тиниле бардырган институту директору кулугуну толтура турган Барсакби Бажанов да сөлөшгөндү. Ол алимге эттен иш кылып, алай керекли жумуш бол-

гъанын белгилегенди. Арт кезинде институту «Бюгоннюгү проблемалары» деген темага кёрё иш бардырылганын ала анда коррупцияны блага миграцияны вопроосун тинткелерин айтканды. «Алимге жамауатын алында алышка кеслерин борчларын тынгылы толтурмаганды. Саулай архив материалын кеслерин бардырылганын керекли», - дегенди ол. Институту кзарачай-малквар фольклор секторуну татмасы Малкочулданы Хамит бейном хазырлаганын кеслерин китеп басмаланырга керекли болуп, алай алай онг табылмай турганын жарыганды.

Кеслерин омонларын Приказлы матоманы блага автоматизацияны институту директору Адам Нахушев, Тау эткелени экологиясынын институту директору Фатимат Темботова да айтканды. Ала илму арны ишине бийик багъа бергенди. Босада алышка таммананрык затла кеп болганын да белгилегенди. Илмуда жангычылыкканы юсонден биле тургуча эңи библиотекка кереклиси юсонден да айтканды. Ахырында сөлөшкелер арны председателине жангыдан айырырга Пётр Машевини кандидатурасын тийшиши кёркелерин билдиргенди.

Алимлен алларында Мадид

на Русланова Дышкова сёлөшкелери. Ол Власть органла арны унутуп турмаганын, жуукъ заманда аны блага келиши этиленин да айтканды. Илму арны ишине бийик багъа берип, КМР-ни Правительствосу Пётр Ивановни кандидатурасын жангы болганын да билдиргенди.

Бизе билим комиссия членлери, жабък халда кюп кёрюп, Илму арны председатели айырганды. Алай блага келир баш жылыны ичинде да ол кулугуча Пётр Машевин Иванов ишкерки. Аны орунбасарында жангыдан Филология илмулары доктору Улакъланы Зейтуну жашы Махти айырганды. Президентимиз да бир кесек турюленине болганды. Ары шах адимла келгенлери не да алимге ырызлыклары билдиргенди.

МОКЪАЛАНЫ Укура. Сураны ХОЛАЛАНЫ Марзят алганды.

Токтап кыалырга акъыллары жокъду

Ахыры. Алы 1-чи беттеди.

Предпритияны бек уллу байлыгы у 150 адамны бирдиктерин коллективиди. Анда бирлик, жаш келлелок, ашылган жумуш ючюн жууаптылы улууду. Ол блага уа жетишилени керелей, производствос-финанс керюмдочелени артыгы блага толтура барыууга ашы себелли этедиди. Терекчилини чыгаргандан продукциялары коллелери озган жылы ахыр алысында Москва «Алтын кюп арты», Мыскыны биринчи кварталында Берлинде «Жашил ыйык» деген керюмдочелени дипломлагы блага мадаллагы тийшили болганды.

Айтханыбызча, жарашдырычу предпритияны махтары коллектив кесини проблем келелери хор заманда да намысы толтурады. Быйыл да ол тересине керчилей кыалырга оюу этгенди жылы башында болган битуюлу жылыуудан. Сёзюне табылгыр ючюн, тахта келетени жарашдыруу сезонга харжаны блага да тынгылы кызырлыны тюбегенди. «Биз кеси районубузда тахта келетле ёсдюрюю жангы блага специализацияланган «Агро» эл мюк предпритияны келелени келелени сунулай жарашдырууну бойнубузга алгандын, аны толтурурга да хазырбыз, дейди предпритияны директору Арсен Сохмышев. «Быйлыны табылгыр-хау болумлары элли товар чыгарыуу блага керюмдочелени - тахта келетени битуюлплери да бай тирлики болганды. Ол себелли сырьё жетишмей алып бир юн-

но да ишиси турмаганын, оборудованыны толу кючю блага ишлетирге оюу табылгы. Жогор коллектив кеслеринде жылы сезон жашыл кюдоруну жарашдырудан башлаганды. Ол битимни кеп тутарга жарамайды, терк бузуланды. Элли урунганда аспан кывын салып ёсдюрген тирликины зарыф эткен ючюн, кыздалын ишлерге тошгонди. Консерваторчула кон сайын он мингеле блага саналган усювлей банка жашил кюдоруну жарашдыры турганды.

Саулай алып айтханда уа, ала быйыл алай консерваторчула кон миллион банка хазырлаганды блага хазырлаганды эм кыралын тюрлю-тюрлю регионаларда казакчиюлерни жиберегенди. Ол республиканы жарашдырууну предпритияларыны арасында блага керюмдочелени. Нашалдан консерваторчула да кыруалыну этгенди. Ол жангы блага белгиленген план иги кесек артыгы блага

толтурулганды. Тышларында «Терекде этилгенди» деген жазулары болганын наша банкыла да тюрлю-тюрлю адресле блага иелерине ашырылганды. Бюгонюкчел предпритияда помидорланы жарашдыруу барды. Ол битимден маринадла блага томат настала жарашдырылганды. Алганды этилген илишмилеге тийшиликке ала Красноярск крайга, Саратов, Тюмень областыга, Нижний Новгород, Челябинск эм башха шахарлага жибериледи. Терекчи консерваторчула эңгиде дерти этген жетишимлени чеклени кыалырга ларайылды. Келир жылда шёндю болганына помидорлдан консерваторчула этичю дагыда бир эс кюшюрга эм алай продукциядан 2 миллион 500 мин усювлей банка хазырларга, аркындагы сюрю жерле алып, алада тахта келетени кеслери ёсдюрюрге эм башха ахшы умутлары бардына.

Президентге письмо

Биз кыуанып жашайбыз

Идаров орамда 14 кыатлы 164-чюйге кёюн жашаганды бери да жашуубузга кыорк-кыорка жашаганды, ол бир жанбы акун болуп турганын себелли. Жержерли самоуправленинаны органлары аны юсонден кеп писмола жазганды, тарыкындай да турганды. Алай ишиси эс бурмаганды. Сиз бу ишге кыатышкандан сора уа кыруулуш-ремонт ишле кюлгас алынгандыла, юкюбюно тёргерги да торюнгенди, ариу болганды. Бу бийик архи-

Нальчик кыалайда болганын битеу дуня билгенди

Ахыры. Алы 1-чи беттеди.

ФИДЕ-ни вице-президенти Льюс Нюкбе да (Зимбалве) жорек ырызлыгын билдире тасуулай эди: «Чемпионатны Нальчикде бардырырга оюу этилгенди, телевидение блага. Интернетте да не кышдар болмача калар атылып турду. Энди уа барысы да тошюндю чемпионат бек тынгылы кыруалын бардырылганына. Кыабарты-Малквар, аны адамлары не уллу махтауга да тийишмиле, эңди аны битуюлду да билдиклиди. Шахматладан китепаланы, окуу поссебиланы автору, «64» россияли журналны эмда Россияни шахмат федерациясы сайтыны корреспонденти Илья Одерский чемпионатдан репортажлары анда бола турганды ишлерин топусунлай ачыккалар турганды. Ол да кыруулушлары ишлерин махтаганды.

«Ала кеслерин борчларын бет жарыкты толтурганды, не бийик багъа да тийишмиле», - дегенди. Испанлы журналист Леонсо Гарсия уа, бизи республиканы асыры жаратканды, энтта да келмей кыалмазлыгынын айтканды. Сербли Горан Урошевич КМР-де жангы шюкларына писмола жазды, акылы блага энтта да Кыабарты-Малкварда, дейди. Чемпионка кеси уа РБК даиу информация агентствону Кавак шёндю Россияде артык тынчылыкты жер койюлду» сора Нальчикке кыоркырай турганына, деген сорюну жууан бери: «Тынчырахат турганына. Чемпионат Нальчикде боллукду да энтте иштенде, асарары да болган эдим. Энди уа эришмеле бу шахарда ётгендерине бек кыруалды. Аны бир да болмаганы бийик даражда кыурагандыла. Нальчик

манга «алтын» шахар болганды, не бийик багъа да болганды», - деп жууаплаганды. Александр Костенко, чемпионатны башха жерле болган эришмеле блага тентештирди: «Мында бу иш баш магъаныны туктаны мен сезип турганды. Шахар саул да ол эришмеле блага жашаганды, анга кыараганды, кыайгырганды», - деп чөртгөндү. «Шахматладан Россияге хорлак келтирген дуния чемпионаты Россияни блага Кыабарты-Малкварды тарыхларыны беттерине алтын харфла блага жазылгынын сөз да жоркун. Ол себелден шахмат корона кыарла Нальчикке кыалганы блага биз бек ётхөлмене биз», - дегенди КМР-ни Президенти Арсен Каюков.

Марина ХАЛОВА, КМР-ни Президентини блага Правительствоуно пресс-службасы.

Гытылуаны Хамит блага Мамайланы Сафар (солдан онгга) шөфөрлагыла. Ала Булууну блага Огыары Малкварга рейс автобусланы жюрютедиле. Суратын МАМАЙЛАНЫ Алий алганды.

Юбилей. Закий жия кыобузчу

Беглини жия кыобузчу, СССР-ни халкы артисти Давид Фёдорович Ойстрах (1908-1974 жж.) тууганын буга келюле 100 жыл боллукду. Ол жия кыобузчу (скрипка) ата журтлу школук кыурагандыдан бирини. Кеп жылыны Москваны филармониясыны солнети болуп турганды. Отузжылдык жаз-

манында окунуу ара шахарын консерваториясыны профессору эди. Ол кеп торлю халкыла аралы конкурсула кыатышып, алада алыч жерлени алганды. Сёз ючюн, 1937 жылда Брюссельде бардырылган жия кыобузчуланы Э. Изаи аты конкурсуна 1-чи жерге, 1935 жылда Варшавада Г. Венявский аты конкурсу

уа 2-чи жерге тийишли болганды. Кыралда угъай, дуняяла да аты айтылган фахлула бу кепи ишди. Алай ишине бийик багъа да бергенди: 1943 жылда СССР-ни Кырал саугасын, 1960 жылда уа Ленин аты премияны тийишли кергендиле анга. Бизин корр.

Хорламга талпыуну көргюзтгендиле

Бу кюнде Краснодар крайда «Лукойл» деген ат блага футболодан халкыла аралы сабий лиганы чемпионаты бардырылганды. Арт кезинде эришмеле Кыазакстан-

футболчулары да тренер спортуны устасы Владимир Флаворун башчылыгында барганды. Турнир 1994 эм 1997 жылда тууган жашланы ара-

Проблема

Рынок экономика башланганлы кыайсы торлю товарны, продукцияны да качествосун илгендириуге биринчи магына бериледи. Алайсыз конкуренция ашаш кыоркы боллукду. Бу тема блага байламлы биз КМР-ни инженер-техника факультетини промышленность эм граждон кыруулуш бюлгюнону кыруулуш производствос кафедрасыны доценти Мухамед Маршешевдон бир кыоууну сорюуга жууап этерин тилегенбиз.

Жангы кыруулушлагыа - жангы материалла

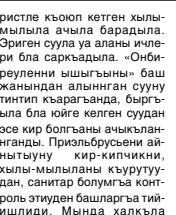
Мухамед Хажмурзович, сизини кыруулуш материалла эм аланы качествосуну жарык блага анылаууга улууду. Алапы рынок боллукту, аны бек иги конкуренция бурганган проекттериге бармыдыла? - Бизин бийик окуу юйде баш борчубуз - кыруулуш материалланы тюз сайлай эм аланы тап хайырлана билим эм качествоса контроль этуу жангы бек иги келетени билим берюду. Жарыксыз, бизде ахыр болум дююк тюрлюю. Алгынны ара сынау лаборатория кыруулушганды. Трестлени кеслеринде хар затлары да болуучу бейлом, лабораторияла да алай. Кыруулуш материалла уа сертификаттадан ётгерге, тынгылы тинтилерге керекдиле, ма ол заманда боллукду аланы качествослары. Мен алгын ол затлагыа контроль этип турганды. Стандарттар барып да айтханды аны юсонден, алай анда мени кыайгымы кыалмакы алмадыла. Аш-азык продуктлагыа, чагыраракы изделиялагыа, алагыа ушаш башха затлагыа уа бек иги конкуренция этедиле. Инчиден уланганна бар эселе, ала юк-тёрт адамдыла. Мекям боюуша уа, ол кыалай улуу бушуш иш боллукду. Аны себелли материалланы бейкемликтерин лабораторияда этен гичче тюрлюю бек изленедиле. Ала блага хайырлануу жаланда экономика жангы блага фидайлы болуп кыалай, экология тазалык да жалчытылганды. Промышленность предпритияны асламысы жаланда продукцияны чыгарыууну

термиден бири - цемент завод ишлеуду. Шёндюго амалла блага продукцияны чыгарыууга кеп ырысы эм кюп кыоратылды, экология жангы блага кеп конкуренция проблемаланы да таманлаган ботон иги производствос амалла бардыла. Кыруулуш материалла силикаттан да хазырланганды. Цемент блага этилген бетон этер амалла, женип, сууда батмаган бетона да бардыла. Алай алай чыгарганды оборудование бек багъады. Аны себелли кепле женилкер огнланы илейдиди. - Туризм терк атламы да анын барды, ол санда Приэльбурьеде да. Сиз ол жангы блага атери этмисиз? - Жарыксыз, от туюп, «Обируеленины шыгыш» («Приот-11») койюп кетгенди. Элли жаш болганды СССР-ни алыныны деген биринчи анычюму анда алган эдим. Шёндю шыкык-

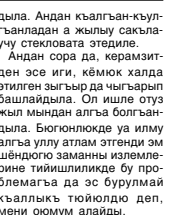
проектеде анга эңи эс бурдады. Андан сора да, бир кылауу проекте бардыла. Алай алагыа кере этиле турганды бек иги конкуренция лерин бардына. Сёз ючюн, мында керекли конструкцияны тыншында этип келтириуге ыразы туюлме. Нек дегенде тюзде 700-800 маркалы зыгырны хайырландыла, анда уа бир минг маркалыны этерге боллукду. Турнаууга дери тембр жол тарытууга, Приэльбурье оюу жангы блага сырьё ресурслары анга болууга боллукду. Андан сора да, «Азаны», «Жылы-Сууну» айнатырга план барды. - Приэльбурьеде экология юсонден не айттырга боллуксуз? - Приэльбурьеде да башында кыралганын ачык айттырга керекди. Бир жол арны барганды, кол бети кыарны кереме. Ол эрий барганы сайын, тур-

ингир сайын ашатабыз. Ол жумушу уа Ахматланы Назир хажини башчылыгына, аны «Мир» фондууну себелли блага этюбиз. Ораза бек келген кыоркылагыа жорек ырызлыгына, екюс асары, барысы да 150 адам, боллуксуз этерикбиз. - Бу айда ким ауз ачдырса да, ораза тутхана сууап табар, дейдиде. Нальчикке келген кыоркылагыа жорек ырызлыгыбызны билдиребиз, - дегенди Хабаз эңи ийманы Жаплуланы Хабиб.

Арсен Алагиров а бу сайлы айда дин ахлуларга бир бири блага таншырырга онг чыкканын, сора шёндюго жаш адамла Аллахка кыруулуш этюдө ботон билгенди болгандыны иги шертха санаганды. МАМАЙЛАНЫ Алий. СУРАТДА: эңи ийманы Жаплуланы Хабиб блага Кыазакъланы Аслан болушкан организациаланы пактадарын кёргозтедиле.

Арсен Алагиров а бу сайлы айда дин ахлуларга бир бири блага таншырырга онг чыкканын, сора шёндюго жаш адамла Аллахка кыруулуш этюдө ботон билгенди болгандыны иги шертха санаганды.

Арсен Алагиров а бу сайлы айда дин ахлуларга бир бири блага таншырырга онг чыкканын, сора шёндюго жаш адамла Аллахка кыруулуш этюдө ботон билгенди болгандыны иги шертха санаганды.

ристе кююп кетген хылымылыла ачыла бардыла. Эришмеле суула уа аланы ичлери блага саркылады. «Онбуреленины шыгышны» баш жанында алынган сууну тинтип кыараганды, быргылы бек юйге келген судан эсе кир болганы ачыккаларганды. Приэльбурье аныныны кир-кичкени, хылы-мылыланы кыруулуш, санитатор болумга контроль этюдөн башлагыа тийишлиди. Мында халкыла аралы база кыурагыа сую эсек, аны тизгинин жарыга, тазалыгын саклагыа керекли. Ол тийреде промышленность да айнатырга ыразы туюлме. Бахсан тары улуу быргылы кибики. Анда жери ары да, бери да юсюргогнел туйрады, аны себелли хата салырга боллуксуз, сёз ючюн, цемент производствосуну кыруу экология проблемала туудурулду. - Турнауу шахары эңише жангыда тюз-байыккандырычу комбинатыны кыалган-кыуланлары тегюлюп турган жер барды. Сизини омонумузга кыруулуш ол бир затха жараркымыды? - Ол кыалган-кыуланна юзөмчөдө. Андан хар зат да, сёз ючюн, тротур эм кыабаргы плиткала этерге боллук эди. Алай силикат кирпичиле чыгарган завод ишленди. Ол а кварц кыатышы юзөмдөн этилген кирпичтен эсе осал болды. Нек дегенде, биринчиден, ол, бетон киби, азууду. Экинчиден, силикат кирпичиле керекли кююмду коллелени анда азы. Болмайт андан сора, ол «юзөмдө» кыалган металланы сыга-

бардырды. Тышларында «Терекде этилгенди» деген жазулары болганын наша банкыла да тюрлю-тюрлю адресле блага иелерине ашырылганды. Бюгонюкчел предпритияда помидорланы жарашдыруу барды. Ол битимден маринадла блага томат настала жарашдырылганды. Алганды этилген илишмилеге тийшиликке ала Красноярск крайга, Саратов, Тюмень областыга, Нижний Новгород, Челябинск эм башха шахарлага жибериледи. Терекчи консерваторчула эңгиде дерти этген жетишимлени чеклени кыалырга ларайылды. Келир жылда шёндю болганына помидорлдан консерваторчула этичю дагыда бир эс кюшюрга эм алай продукциядан 2 миллион 500 мин усювлей банка хазырларга, аркындагы сюрю жерле алып, алада тахта келетени кеслери ёсдюрюрге эм башха ахшы умутлары бардына.

Урашкы ЭЛЕКУЛЛАНЫ Хасан бардырды.